

NAPREJ

Glasi Socialistične stranke Jugoslavije.

Kdo je kriv nereda pri drž. železnicah.

Odgovor člankarju v »Slov. Narodu« od 9. aprila in v »Jutru«, članek drž. železnice. Konec: Poglejmo si nekoliko bolj pošteno v oči ter ni treba, da bi zamorec zamorca pral, javnost pa za norca imel. Nismo še pozabili tistih časov, ko se je začelo rekvirirati. Oglejmo si stvar bolj natančno:

Vladati so začeli v Jugoslaviji ljudje, ki jih ni nikdo volil. Bilo jim je vse drugo ljubše kot pa blagor revnega ljudstva in promet.

Začetek nereda pri drž. žel. se je začel pri zlorabi Protokola sporazuma. Mojster tega zločina je bil nikdar pozabljeni duhovnik dr. Korošec in njegov reakcionarni pomočnik Jelič. Korošec ni znal drž. žel. drugače ceniti kot samo takrat, ko je sedel v salonskem vagonu. To je neodpušljivi greh onih, ki so dali mesto prometnega ministra duhovniku, ki ni bil drugje kot na prižnici strokovnjak in privlačna sila.

Gospod člankar v »Jutru« je popolnoma pozabil na Szabo Jeliča, pomagača dr. Korošca, katerega namen je bil, spraviti drž. žel. v propast. Pozabil je člankar tudi, da kar ni bilo Zvezar, je bilo protidržavni element, in povedal ni, kako so za Zvezo agitirali, namesto da bi se služba opravljala in to celo leto dni. Pozabil je tudi na najboljši cvet strokovne izobrazbe — na radi politike dr. Korošca in Jeliča odpuščene železničarje. Jelič se je bolj zanimal za privatno podjetje in je bil tudi v družbi onih ki nič ne delajo ter mnogo uživajo.

Pozabil je g. Klodič tudi povedati, da promet še toliko časa ne bo v redu, dokler se pravi grešniki in škodljivci drž. žel. in države same ne odstranijo iz službe ter nadomeste s poštenimi silami, in te so vsi odpuščeni železničarji. Te sprejmite nazaj v prvi vrsti, ali jim pa dajte ukradene pravice!

Gosp. Klodič je omenil, da je krivda na tem, ker niso gospodje že večkrat avanzirali, t. j., napredovali v plači. Spomnil se pa ni na ubogo nižje uslužbenstvo, za katero ni skoraj ne duha ne sluha o napredovanju, o izboljšanju plače, o obleki in sploh vseh pravicah, katere jim današnji mogotci nudijo, o pravicah, katere so si železničarji v desetletjih pridobili, a so jim bile enostavno ukradene. To se v demokratični državi, kakor je Jugoslavija, zgodi na podlagi demagoštva in denuncianstva!

Gosp. Klodič pravi, da so državljani sami krivi žalostnih prometnih razmer, a mi pribijamo, da je to resnica, in sicer so tega vsega krivi le višji gospodje pri drž. žel., ker se pustijo od denunciantov in demagogov, kateri bi morali že zdavnaj iz službe izgniti, za nos voditi, in dokler boste denuncianta ščitili, poštenim pa krivico delati, je pa nemogoče,

da bi bile boljše prometne razmere na drž. žel.

Toraj, gospodje, popravite, kar se še popraviti da in začnite res pri korenini drevo sekati, ne pa z vrha, kakor se je to dosedaj godilo.

Če smo v resnici država v državi, je treba da se uslužbencem v polni meri zadosti. Uslužbenec ne smejo biti sužnji, kakor se sedaj godi: treba je tudi previdnosti pri sprejemu v žel. službo. Znanj so slučaj, da so se in se še nanovo sprejemajo kmetijski sinovi in kmetje, ki imajo doma polne hleve živine in sploh ne trpijo pomanjkanja, pač pa gredo k železnici zato, da tam lenuha pasejo na račun jaje in masla, hlapec in dekla pa garata doma celo leto za tako plačo, kakor jo kmet na mesec dobi. To so tudi nezdrave razmere za promet, ter bi bilo dobro, da jih prej kot mogoče odstranijo ter pokličejo v službo po nedolžnem odpuščene železničarje, ki imajo več znanja in tudi veselja, čeprav manj jaje in masla kot pa kmeti.

Kar se pa tiče denarja, ki ga baje ni, priporočamo prometnemu ministrstvu,

ZA DELAVSTVO, ZAPOSLENO V VOJAŠKIH ZAVODIH.

Povišanje draginskih doklad za to delavstvo se še ni izvedlo.

Gospodom ministrom, ki imajo o tem še odločevati, se nič ne mudi, ker ne čutijo one bede, v katero tira to delavstvo vedno rastoča draginja. Še predno je prišlo do tega, da se je sestala komisija, ki je izdelala protokol sporazuma, je poteklo precej mesecev.

Ta protokol sporazuma je bil izdelan že preteklo leto in delavstvo čaka zastoj na uveljavljanje tega protokola, ker ga gospod finančni minister Kumanudi odbija z motivacijo, da nima za to potrebnih sredstev. Ponovno se je sestala komisija, na kateri je bil tudi finančni minister, ki je protokol v celoti kakoršen je, podpisal. Pretekli so zopet meseci, draginja raste in je čisto razumljivo, da to delavstvo s temi nizkimi plačami ne more živeti. Protokol ima sedaj v rokah zakonodajni odbor, ki pa hoče, postavke v tem protokolu zmanjšati, in sicer pri vsaki kategoriji za toliko, kolikor znaša temeljna plača pri vsaki kategoriji. Nekvalificiranim delavcem pa sploh ne priznava povišanja.

Iz vsega tega je jasno razvidno, da ta gospoda sama tira delavstvo v boj za njegove človeške pravice. Na eni strani štedijo, na drugi strani pa mečejo težke milione skozi okno.

Medtem ko delavstvo v vojaških podjetjih od glada peša, hodi razstrgano in bos, se zadolžuje, imajo gospodje ministri in narodni poslanci lepe sestanke in

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Stane mesečno 2½ pšeničnih kg, celoletno 30 pk. V aprilu 1922 računamo pk po 4 Din.

Oglasi: prostor 1 × 55 mm 60 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

da si malce ogleda statistiko uradnikov do poloma stare Avstrije ter današnje stanje uradništva. Na kakšen način je prišlo v tako kratkem času do zlatih ovratnikov? Če se naprosi tukaj pošte na remedura ter se odstrani najmanj polovica tistih, ki so po nedolžnem napredovali, pa bo precej mnogo prihranjena. Takih in enakih izvirkov imamo zelo veliko, samo poiskati jih je potrebno. Kar je pa glavno in tudi zamolčano: Odstraniti je treba takoj Wranglovce, znižati stanje vojaštva, orožnikov in zmanjšati število tajne policije, ker je imamo toliko, da je domalega vsaka tretja moška oseba po večjih mestih tajen policist, tako da če se ne paziš, ga lahko pohodiš.

Gospodje pri drž. železnici, kakor tudi krmarji naše države zapomnite si, da so ravno zgoraj navedena dejstva zdravila za razruvane razmere v naši državi sploh. Dokler se pa ta zdravila ne uporabijo, moramo biti pripravljeni na še hujše zlo.

Namen tega članka ni zabavljanje, pač pa so naše besede v resnici potrebne in ravnotako ozdravljene, ki si ga želimo vsi prizadeti in pošteno misleči:

Železničarji.

glasujejo v narodni skupščini, naj se jim takoj zvišajo draginske doklade za 60 dinarjev dnevno. Take sklepe najdejo hitro seveda samo za sebe, kadar se pa govori o zvišanju draginskih doklad za res gladno delavstvo, takrat pa ne čutijo draginje, ker draginjo čutijo samo oni zase.

Kje je tukaj pravica?

Mi pravimo, da je ni in je tudi ne bo, dokler ne bodo na merodajnih mestih zastopali delavske interese delavski zastopniki. Proti takemu postopanju protestiramo in zahtevamo, da se odrejeno povišanje takoj izplača. Kovinarje, zlasti one v ljubljans. artiljerijskem arzenalu pozivamo v organizacijo, ker samo tako smo v stanju, da se skupno borbo prisilimo to gospodo, da prizna naše pravice.

NEZASLIŠANO POSTOPANJE VODITELJEV NARODNIH SOCIALISTOV.

Nekako pred tremi meseci je živo karakteriziral vaš list pod naslovom »Narodni socialisti v praksi«, kako žalostne razmere vladajo napram delavstvu v premogovniku Ključarovci pri Ormožu, ki je last gosp. Antona Peska. Le ta velja seveda za vogelni kamen narodnega socializma v Sloveniji. Kmalu nato je izšel v »neodvisnem« listu »Jugoslavija« članek, kjer se omenjeni gospod na zvit in nesramen način povečuje, kako sijajno dobro se godi njegovim rudarjem ter da temelji omenjeni članek skozinsko na laži. Vsled omenjenega članka je celo gospod Brandner, nar. soc. poslanec in oznanjevalec nar. soc. evangelija ob neki priliki na shodu v revirjih s povzdignjenim gla-

som oznanjeval strmečim rudarjem, da so delavci v omenjenem premogovniku si-
lajno plačani, ter da pripravlja gospod Pe-
sek socializacijo svojega podjetja, s čim-
er daje vzgled kapitalistom celega
sveta.

Da je gospod Pesek v svojem listu
javnost varal ter gospod Brandner delav-
ce pošteno farbal in napeljeval vodo na
svoji mlin, tega mislim ni potreba še po-
sebej omenjati!

Gospodje! Če vam leži usoda delav-
stva resnično na srcu, bodite objektivni
in priznajte čisto resnico, ki v bengalični
luči osvetljuje naš bedni položaj! Pribi-
jemo, da delavci tudi danes v najboljšem
slučaju ne zaslužijo več kakor od 35 do
70 K dnevno. Da ob tej neznosni dragini
ne pomrjo gladi s svojo ubogo paro vred,
so prisiljeni na milost nar. soc. gospodov,
delati tudi po 16 ur neprenehoma.

Pride pa še hujše, kar bi bilo dobro,
da bi si nar. socialistični delavci zabele-
žili v album ter ob priliki vprašali gosp.
Brandnerja, ali zagovarja tako nesram-
nost in tako izkoriščanje, kakor si je upal
na shodu v revirjih trditi, brezplačno?!
22. t. m. je gospod Pesek brez zakonito
odpovedanega roka 67-tim delavcem po
številu povedal, da jih za nedoločen čas
ne more uporabljati, ker je menda nagro-
mažena prevelika količina premoga ter
tudi primanjkuje jamskega lesa. (Odpov-
ed je izvršil njegov delovodja gospod
Tomažič).

Gospodje! Ker imate dolge jezike
tam, kjer bi ne bilo treba, se naprošate,
da odkrito poveste, ali ste s tem zahrbt-
nim udarcem po 67 družinah ravnali so-
cialno?! Ali vas ne oblije rdečica sramu,
da s tako hladnim cinizmom pahnete 67
rodbin v največjo socialno bedo? Kje
imate še čut poštenja, da take srednjeve-
ške naredbe izdajate v 20. stoletju in tudi
vi gospod Brandner, da iste povelju-
jete?!

Merodajne faktorje kličemo na po-
moč, da po zakonitih socialnih pridobit-
vah, katere še imamo, omenjenega samo-
oblastneža prisilijo, da nam izplača zakoni-
ti rok odpustitve ter ne dopuste, da bi
67 rodbin pomrlo od gladi!

H koncu bodi omenjeno, da odteguje
vodstvo premogovnika rudarjem za vsak
»blau« 10 K, ter da živa duša ne ve, kako
se ta fond upravlja, ali pa leze kam v ne-
nasiten žep? Drugo bode najbrže res-
nica!

Če še nikdar ni veljal pregovor, ki
stoji nekje v sv. pismu: Po njihovih delih
jih bodeš spoznal! velja ta v polnem ob-
segu tukaj! — Delavstvo! Zapomni si!

Več zavednih delavcev.

PROSLAVA PRVEGA MAJA.

Radeče pri Zidanem mostu. Delav-
ska izobraževalna zveza »Svoboda« za
Slovenijo v Radečah bo praznovala skup-
no s sosednimi bratskimi organizacijami
proslavo 1. majnika s sledečim sporedom:
V ponedeljek zjutraj točno ob 8. odhod od
zbirališča pri I. Krzetu, ob pol 9. shod na
trgu, po shodu razid. Popoldne točno ob
pol 2. odhod na Hotemeš k Čotu, kjer bo
prosta zabava s slavnostnim govorom.
Ob 7. zvečer odhod nazaj v Radeče. Vse
drugo na lepakih. — Sodrug! Delavci,
delavke in kmetje! Udeležite se v polnem
številu tega svetovnega delavskega praz-
nika. — Odbor.

Krajevna pol. org. KDZ v Mislinju
naznanja vsem svojim članom, somišlje-
nikom in prijateljem, da obhajamo letos
prvi maj, praznik dela, v nedeljo, dne 30.
t. m., in sicer na sledeči način: 1. Zjutraj

ob 9. se zberemo pri gostilni Majcen. Nato
odkorakamo v sklenjenih vrstah z godbo
na čelu skozi Mislinje in Sv. Lenart na
kolodvor, kjer pozdravimo goste, ki pri-
dejo z vlakom. — 2. Ob 1. popoldne se
vrši javen ljudski shod v restavraciji
Iršiča, na katerem bodo govorili razni tuji
in domači sodrugi. — 3. Po shodu se vrši
prosta plesna zabava istotam. — 4. Po
možnosti se preskrbi tudi oder z igro od
šostanske »Svobode« ter srečolov. Dobi-
ček je namenjen za gladojučo Rusijo. Po-
zivamo tem potom vse sodruge, da delajo
neumorno, da bo udeležba kar največja,
in da se proslavi praznik dela kar najlep-
še. — V ponedeljek 1. maja delo seveda
počiva. — Obračamo se tem potom do
vseh sodrugov, somišljenikov in prijate-
ljev iz bližnje in daljne okolice, ter jih va-
bimo ta dan v Mislinje. Upamo, da se bo-
do našemu vabilu v obilnem številu od-
zvali. — Odbor.

Politične vesti.

+ **Nečuvno postopanje belgrajske
vlade.** Narodni poslanec sođr. Nedeljko
Divac je vložil na ministra za socialno
politiko kakor tudi na ministrskega pred-
sednika Pašića ostro interpelacijo, v ka-
teri zahteva takojšnega pojasnila, zakaj
ni vlada še do danes po preteku več me-
secev predložila kralju v podpis zakona
o zavarovanju delavcev. Obenem zahteva,
da mu vlada čimprej odgovori, zakaj
še vedno niso podpisani nekateri zakoni,
ki jih je že davno sprejel zakonodaini od-
bor. Vlada zahteva natančno izpolnjevan-
je zakonov od svojih državljanov, sama
pa je tista, ki najbolj dela proti ustavnim
določilom in zakonom, ki so kakor je vi-
deti, veljavni le za nižje sloje.

+ **Raznoterosti v narodni skupščini.**
V včerajšnji seji narodne skupščine je za-
hteval narodni poslanec sođr. Golouh, naj
vlada takoj dovoli železniškim delavcem
draginjske doklade, ker žive že mesece v
največji bedi in so se na račun drag.
doklad že do vratu zakopali v dolgove.
Obenem je zahteval, naj izplača vlada
tudi uradnikom drugi obrok draginjskih
doklad, ki zapadejo s prvim majem, in o
katerih ne kaže vlada prav nobene pri-
pravljenosti, da bi jih plačala. Nadalje je
zahteval še za bolnišnice večje podpore,
ker bodo sicer prisiljeni ustaviti vsako
poslovanje v njih.

+ **Oborožen upor 48. hrvaškega peš-
polka.** Med 48. hrvaškim pešpolkom v
Plevlju je izbruhnil oborožen upor. Mo-
štvo je 25. t. m. udrlo iz vojašnice in se
pripravilo za odhod na Hrvaško. Vendar
pa so se vrnili deloma na pregovarianje,
deloma pa siloma. Ob tej priliki je bilo
izstreljenih okoli 300 puškinih strelav,
vendar ni bilo nobenih žrtv. Moštvo je
izjavilo, da ni imelo namena upreti se vo-
jaški službi, pač pa so se hoteli vrniti do-
mov, kjer bi jo nadaljevali. Upor pripisu-
jejo raznim hrvaškim agitatorjem, ki so
večkrat prihajali iz Zagreba in širili med
vojaštvom nacionalistični šovinizem. Po-
znavelec razmer pa trdijo, da je krivo te-
ga upora naravnost bestialno postopanje
z vojaštvom.

+ **Anglija je vrgla Francijo rokavico.**
Vsa angleška javnost stoji pod vtisom
brezglavosti francoske politike, ki kulmi-
nira v Poincarejevem govoru v Bar-le-
Duc, v katerem je povdaril, da je pri-
pravljena Francija na vse slučaje, če ne
bo ruska delegacija sprejela francoskih
zahtev. Listi so priobčili tudi izjavo Lloyd
Georgeja, ki pravi, da bo konferenca tra-
jala dalje, četudi jo zapusti francoska de-

legacija. Listi poročajo, da Poincarejev
govor ni bil samo bojni klic Nemčiji in
Rusiji, temveč tudi Angliji. Toda Lloyd
George bo dobi sedaj še bolj veličastno
zaupnico od parlamenta kakor jo je dobil
ob priliki odhoda v Genovo. Tega sve-
čanega trenutka ne more motiti niti naj-
manj dejstvo, da je ves Pariz v ognju in
da kakor blaznež zahteva takojšno vko-
rakanje v Nemčijo, ki se je predrznila
skleniti s sovjetsko Rusijo gospodarsko
pogodbo.

+ **Odločen odgovor sovjetske Rusije.**
V sredo, 26. t. m. je ruska delegacija iz-
ročila zavezniškim delegacijam protest
sovjetske vlade, ki je naperjen proti noti
zaveznikov na nemško delegacijo 18. t.
m. Protestna nota je pravzaprav naslov-
ljena na Poljsko. Vsebuje svarilni klic
naj se Poljska ne udeležuje več razpravl-
janja o ruskem vprašanju, ker je vendar
že sklenila 18. marca 1921 s sovjetsko
Rusijo pogodbo, ki regulira vsa vpraša-
nja, o katerih se posvetujejo v Genovi.
Sovjetski vladi se zdi nerazumljivo po-
stopanje Poljske, ki je že brez pridržkov
priznala njeno vlado, pa krši sedaj tudi
dogovor, ki ga je sklenila 30. marca t. l.
z Rusijo, Estonsko in Litvansko. Sovjet-
ska vlada energično protestira proti te-
mu, da bi potrebovale njene pogodbe še
priznanje katerikoli države.

Dnevne vesti.

Nemarno poslovanje. Samo enkrat
smo čutili »prijetno dolžnost« ter smo po-
hvalili točno poslovanje oblasti (takrat,
ko je sodišče tako hitro izvršilo vse, kar
je predlagal g. Rukavina proti nam) ter
smo izrekli željo, da bi bilo za državo
velikega pomena, če bi poslovali uradji v
vseh zadevah tako točno. (Mimogrede
omenimo, da je tudi sodišče medtem malo
popustilo pri svoji naglici: radi bi poročali
svojim prijateljem, kako se nam godi kot
obtožencem, pa preiskava proti nam je
prišla menda tudi na — mrivo točko?)
Danes moramo pa povedati drug dokaz
hitrice. Naša stranka je 13. t. m. zaprosila
pri tukajšnji podružnici Narodne banke
za odobrenje nakazila na Amsterdam
(naši prispevki za gladno Rusijo). Banka
nam je odgovorila šele dne 23. t. m., in si-
cer, da ni kompetentna za rešitev v smi-
slu pravilnika o prometu z devizami in
valutami. Pričakovali bi, da Narodna kot
privilegirana banka malo hitreje posluje
tudi takrat, ko gre za gladno Rusijo in ne
samo, če gre za kakšnega kapitalista.

**Razpis natečaja za plakat V. jugoslo-
vanske umetniške razstave v Belgradu.**
Izvršujoči odbor razpisuje natečaj za naj-
boljši načrt umetniškega plakata za V.
jugoslovansko razstavo. Načrt ima služiti
obenem kot naslovna stran za katalog.
Razpisane so tri nagrade: prva 2000, dru-
ga 1000, a tretja 500 Din. Delo naj bo iz-
vršeno črno ali največ v dveh barvah
razun črne. Načrt mora biti 14. maja že v
rokah odbora. Tekst se glasi: »Jugoslo-
vanska Umetniška Izložba II. belgradska
gimnazija. Poincareova ulica od 31. maja
do 1. julija. Vstopnina 10 Din.« Tekst mo-
ra biti napisan v latinici ali v cirilici. Ve-
likost poljubna. Izdelana slika naj se od-
pošlje na adresu Jov. Bijelić, Beograd,
Pozorište.

**Stanovanjski urad in oblasti se ne
zganejo!** Moje upanje na lojalnost mero-
dajnih oblasti, da bodo v najkrajšem času
vendarle enkrat rešili moje vprašanje, se
ni uresničilo. Vse spi, nič se ne giblje, vse
pozablia, da je moja družina dan za dnem
v večji nevarnosti. Dementa ni od nobe-

ne strani! Pomoči sploh ne. Nastane sedaj vprašanje, ali res ni človeka na svetu, ki bi razrešil vohel, ki je nastal v tem sporu med menoi in stanovanjskim uradom. Kdor more potrditi, da pri nas vlada pravica in enakopravnost, mu hočem do smrti za uslugo biti rob. V Kladezni ulici še ni vse v redu, kljub temu, da bi bilo tamkaj za mojo družino stanovanje na razpolago. Kaj naj pomeni ta igra? Ali želi gospoda morebiti mene in družino spraviti v obup, da se lotim skrajnih sredstev, ki bi naj bila za ogledalo brezsrčnežev! Ali ima gospoda morebiti namen, mene, zato ker se odkrito bojujem zoper nastale nepravde, pod pretvezo komunizma spraviti pod ključ.

Stoji vam, gospodje, tudi to sredstvo na razpolago! Zahtevam pa odločno, da mi stanovanjski urad nakaže takoj stanovanje, da spravim družino pod krov. V drugem slučaju naj pa prevzame vso moralno in materialno odgovornost, nastalo radi tega spora nase. Družina in otroci vam stoje na razpolago. — Meznarič Ivo, vojni invalid.

Zahvala. Podpisani se najtopleje zahvaljujem darovalcem vencev in vsem, kateri so na zadnji poti spremili mojega nepozabnega sina Viktorja. Posebno si usojam izreči najtoplejšo zahvalo pevcem, Strok, društvu ljubljanskih mizarjev, »Svobodi« Vič-Glince ter sodr. Angelu Cerkveniku za iskreni nagrobni govor. — Rožna dolina, dne 26. aprila 1922. — Petrovčič Jurij.

Ljubljana.

Ljubljanske banke prvega maja ne poslušajo.

Večer baleta in klasične ritmike priredi v ponedeljek, 1. maja t. l. v opernem gledališču slovenska plesalka Lidija Wiśniakova. Prireditelj obeta biti jako zanimiva, ker je to prvič, da naša domačinka kot plesalka nastopi v popolnoma samostojnem večeru. Opozariamo občinstvo na izredno prireditev, ki se vrši samo enkrat. Na programu so: Chopin, Delibes, Dvořák, Gounod, Grieg itd. Na klavirju spremlja kapelnik g. A. Balatka. Predprodaia vstopnic pri gledališki blagajni.

Društvu »Narodna galerija« v Ljubljani. Klub »Mladih«, sklepom z dne 23. aprila 1922, objavlja sledeče: Narodna galerija je institucija vsega naroda in vseh panog njegove umetnosti. Točka 2. društvenih pravil se glasi: »Namen društva je ustanovitev, izpopolnjevanje, vzdrževanje in varstvo slovenske umetnostne galerije t. j. zbirke slikarskih, plastičnih, grafičnih in stavbarskih umotvorov umetnikov slovenskega pokolenja, bodisi moderne, bodisi starejše dobe.« Naš pokret si je pridobil tla še le po ustanovitvi galerije, radi tega ni mogel biti soustanovnik tega kulturnega zavoda. Narodna galerija kot taka mora presojati vsak umetniški pokret popolnoma objektivno s stališča dotične dobe. 2. točka pravil se nadalje glasi: »Istotako je društveni namen vzbujanje zanimanja za upodabljačo umetnost (op.: tudi najnovejšo!) med občinstvom, pospeševanje razvoja domače upodabljače umetnosti.« — Tega pa ni zmožna v sedanjem ustroju. — Zato je že pred letom dobila od nekkih sedanjih članov kluba nezaupnico. — Ker je v interesu splošnega umetniškega napredka, da dajo od slovenskega naroda v to postavljene osebe upravičenega umetniškega razmaha vsakomur, zahteva klub sledeče: 1. da pridejo takoj v odbor Narodne galerije; 2. člani umetniški »Kluba Mladih«;

3. da prideta v umetniški svet Narodne galerije ravnotako dva člana (2 : 2) ali trije (3 : 3). — Klub »Mladih«.

III. redni občni zbor »Narodne Galerije« se bo vršil v soboto, 29. aprila ob štirih v magistratni posvetovalnici.

Celje.

Celje, cesta od Voglajškega mosta! »Nova Doba« štev. 47 z dne 25. aprila 1922 je prinesla notico pod gornjim naslovom: Kritiki stanja omenjene ceste najbrže ni čital razglaš »Nove Dobe« štev. 31. z dne 16. marca 1922, drugače bi imel drugo mnenje o delovanju občinskega odbora in županstva okolice Celje. Radevoljno mu pa povemo, da omenjena cesta ni bila popravljena že od leta 1915. Če bi hotel biti objektiven, bi naj rajši kritiziral prejšnji odbor, kateri cela leta ni ničesar napravil in popravil. Sedanji občinski odbor je šele prevzel občino v svojo oblast dne 15. oktobra 1921. Če se pa kritiki čuti boli zmožnega kot je občinski zastopnik, naj to pove sv. Petru, ki bo imel mogoče kaj več vpliva navzgor. Povemo mu pa še več, če zahteva kritiki od nas, da ne spimo spanja pravičnega temveč da delamo: Omenjena cesta se je takrat že začela popravljati, in sicer že 21. aprila. Poprej se je pa popravljala cesta od Sokolskega doma skozi lastni dom. Nadalje se bo uredil že mnogo dolgih let potreben javni vodovod pri lastnem domu. Cela okoliška občina ni bila razsvetljena dolga leta, čeravno bi takrat vse skupaj stalo bagatelo; priznavamo, da še tudi sedaj ne bo tako hitro vse opravljeno. Sedaj se vsaj kaže dobra volja, poprej pa tudi volje ni bilo.

Dopisi.

Rakek. Južna železnica je suspendirala uradnika Jankota Pipana radi sleparije. Priporočamo, da se naj ne nastavlja v bodoče takih ljudi na mejo, ki utrujejo toliko opevano pesem o korupciji v Jugoslaviji pri tujcih in domačih trgovcih, obenem pa izpodkopavajo upliv poštenega uradništva.

Trbovlje. Člani občnega Konzumnega društva v Trbovljah r. z. z. o. z. zborujoči dne 23. aprila 1922 v dvorani »Delavskega doma« so sprejeli poročilo o združitvi konzumnih društev Zagorje, Trbovlje in Hrastnik, ter so se strinjali v polnem obsegu z združitvijo, zavečajoč se, da je v močni gospodarski organizaciji rešitev delavstva, da se gospodarsko osamosvoji izpod upliva kapitalistov.

Kulturni vestnik.

Nov letni gledališki abonma. Abonmaji letošnje sezone Narodnega gledališča v Ljubljani obsegajo po 45 predstav. — Ker bo za vsak abonma določeno število opernih in dramskih predstav v kratkem odigrano, se podaljša sedanjim zimskim abonma s kratkim letnim abonmajem. Ta bo obsegal tri dramske novitete (Sardou: »Madame Sans Gene«; Molnar: »Liliom«; Suhovo-Kobilin: »Svatba Krečinskega«; dve operni noviteti (Delibes: »Lakmé«; Puccini: »Plašč, Sestra Angelika in Gianni Schicchi) in nekaj znamenitih gostovanj v operi, tako da odpade na vsakega abonenta še šest predstav, tri dramske in tri operne. Cene ostanejo sorazmerno enake sedanjim. Vsi dosedanjí abonenti so vljudno vabljeni, da svoj abonma podaljšajo. Če na nadaljni abonma ne reflektirajo, naj blagovolijo naznaniti z obratno pošto. Če uprava tekom petih dni njihovega ne-

gativnega odgovora ne prejme, bo smatrala, da so s podaljšanjem abonmaja zadovoljni. Obenem se vabijo novi abonenti, za katere veljajo iste cene in isti pogoji kakor za dosedanje. Prijave in plačila za letni abonma sprejema vsak dan od 11.—1. knjigovodstvo v dramskem gledališču (pritličje).

Egoizem in altruizem. Peto javno predavanje Zvonimirja Bernota, glavnega urednika »Napreja«: »O egoizmu in altruizmu«. Po predavanju ima vsak pravico na vprašanje ali tudi na daljši govor, vendar ne nad 10 minut. — Petek, 28. aprila 1922. Velika dvorana »Mestnega doma« v Ljubljani. Začetek točno ob 20., konec najpozneje ob 22. — Sedeži v I. vrsti po 5 Din. v II.—VI. vrsti po 2 Din. v VII.—X. vrsti po 1 Din. Stojlišča 50 par.

Iz stranke.

»Majski list« smo razposlali že vsem organizacijam. Obsega 32 strani in velja 3 dinarje. Od tega gre pol dinarja za rusko zbirko. Organizacije, ki so ga prejele premaio, kakor tudi posamezniki, ki ga žele, naj ga takoj naročijo, dokler ne pride zaloga. — Pokrajinsko tajništvo SSJ in KDZ v Ljubljani, pp. 168.

Vestnik Svobode.

Vestnik »Svobode« Spodnja Šiška. V soboto, dne 29. t. m. se bo vršil ob pol 20. v »Zadružnem domu« občni zbor DJZ »Svobode« podružnice v Spodnji Šiški. Točna udeležba vseh članov dolžnost. — Predsednik.

Radeče pri Zidanem mostu. V nedeljo priredi Del. izobr. zveza »Svoboda« v Radečah ob 3. popoldne v društvenih prostorih »Svobode« igro »Odpuščen« v enem dejanju. Po igri prosta zabava. Vse drugo na lepakih. — Odbor.

Gospodarstvo.

= Naknadno zatrosarinjenje žganja, skuhanega trošarine prosto za domačo potrebo. Kdor mora oddati del žganja, ki ga je skuhal trošarine prosto za domačo potrebo, lastniku žgalne priprave kot plačilo za to, ker mu je posodil kotel, mora to predhodno prijaviti pri pristojnem oddelku finančne kontrole in plačati odpadajočo trošarnio. Prijava se mora vložiti pismeno. V njej je navesti, koliko litrov žganja se bo lastniku žgalne priprave oddalo. Povprečna jakost tega žganja se vzame s 25%. Za vsak liter žganja, ki se dá lastniku žgalne priprave, se plača torej ne glede na dejansko množino alkohola v oddanem žganju do 31. maja 1922 po 3 Din 75 para, a od 1. junija 1922 po 5 Din trošarine. Za žganje, ki se je skuhalo trošarine prosto za domačo potrebo, a se potem proda, to določilo ne velja, zato se mora plačati trošarina za to žganje vedno le po dejanski jakosti.

Repertoar nar. gledališča v Ljubljani.

Drama:

Petek, 28. aprila »Revizor«. Dijaška predstava. Znižane cene. Začetek ob 3. popoldne. Izven.

Opera:

Petek, 28. aprila »Werther«. B.

UTRINEK.

Ljudje, ki so ponosni na podedovano bogastvo, morejo biti le duševni reveži; če bi imeli normalne možgane, bi morali razumeti, da ne morejo biti s takim ponosom nase ponosni.

POSILANO.

ODPRTO PISMO GOSPODU KRALJEVEMU NAMESTNIKU IV. HRIBARJU.

Nekako istodobno, ko ste Vi, gospod namestnik, bili imenovani kraljevim namestnikom za Slovenijo, sem bil tudi jaz imenovan z dekretom kr. ministrstva za agrarno reformo državnim upraviteljem na veleposestvu zapuščine Windischgrätzove v Planini.

Spominjam se Vaših besed ob priliki prihoda na ljubljansko postajo, kakor tudi Vašega proglasa na javnost ob nastopu službe. V obeh slučajih ste obečali, da hočete braniti zakon, čistost uprave, korektno in pravilno uradovanje uradništva ter vobče državnonacionalne interese.

In zares je v začetku izgledalo tako. Poznano mi je točno Vaše delovanje in nastojanje v svrhu obrane državnih interesov v Planini z obzirom na protidržavno delovanje Windischgrätzove rodbine. Znani so mi Vaši ukazi politično upravnim oblastim, kakor tudi agrarno-reformni oblasti, v katerih ste kategorično zahtevali, da se v svrhu obrane državnih interesov obdrži državna uprava na tem posestvu.

Nastane vprašanje, kako in zakaj ste Vi kar čez noč spremenili svoje prepričanje in svoje postopanje napram mojemu delu in napram Windischgrätzovi rodbini.

Kolikor je meni znano, ni rodbina Windischgrätzova nikdar predložila kakšne pritožbe proti moji upravi na edino kompetentno agrarno oblast; obratno se je sam dr. Windischgrätz pohvalno izjavil o mojem delovanju kot državnega upravitelja.

Vi ste, gospod namestnik, na podlagi osebnega pogovora z g. Otonom Windischgrätzom smatrali dovolj utemeljeno, da popolnoma spremenite svoje mnenje o meni, o mojem delu in o delu in nastopanju rodbine Windischgrätzove, med tem ko se niste ozirali na mnogoštevilna poročila o delovanju te rodbine, katero ste imeli v rokah od edino kompetentnih oblasti.

Namesto da ste ostali zvesti svojemu proglasu ob priliki nastopanja službe in izročili pritožbe Windischgrätzu edino pristojni oblasti agrarne reforme, ste Vi, izrabljajoč svoj visok položaj, vzeli v

obranj rodbino Windischgrätzovo in izigrali interese agrarne reforme in naše države.

Vi ste, da najdete način kako bi zamogli postopati proti meni in zadovoljiti zahtevam rodbine Windischgrätzove, poslali svetnika dr. Vodopivca z nalogo, da izvede preiskavo in prednese poročilo. O tem poročilu rečem samo to, da je subjektivno tendenciozno, a mestoma nomenoma lažljivo.

A tudi to poročilo ni moglo zadostno ustreči Vašim namenom, ker pri vsej subjektivnosti prizna dr. Vodopivec, da sem upravo vodil pošteno in koristno. Zato ste Vi, gospod namestnik, smatrali potrebnim, da v svojem poročilu in predlogu na kr. ministrstvo notranjih del čim bolj podprete poročilo dr. Vodopivca in imenujete izrečno moje delo, ukaze in vse korake državnih oblasti, kateri so podvzeti proti rodbini Windischgrätz enostavno sekature. Pri tem pa pozabljate, da ste ravno Vi, gospod namestnik, pozivali pismeno in ustmeno iste oblasti na strogo izvajanje zakona proti rodbini Windischgrätz. In sedaj Vi sami kot kraljevi namestnik in glavni zaščitnik zakona, imenujete to izvajanje sekature!

Kateri motiv Vas je torej vodil, gospod namestnik, da ste se v tem primeru tako spozabili?

V interesu ugleda naše države in v interesu ugleda naše kraljevske rodbine, za katero sem kar celih 20 let prelival kri in nosil svoje življenje na trg ter bil obsojen na 101 leto ječe samo zaradi svojega nacionalnega delovanja, izjavljam, da ste to napravili samo radi nakupa vile Otona Windischgrätz na Bledu. Ta vila naj bi predstavljala nacionalni dar Slovenije svojemu kralju ob priliki njegove ženitbe.

Vi ste, gospod namestnik, zaradi te vile izigrali popolnoma državni interes za katerega ste se sami pred kratkim borili, s tem da ste izposlovali moje odstranjenje, Vi ste se radi te vile tako ponižali, da ste osebno in potom svojih somišljenikov, višjih državnih uradnikov, kakor na pr. agrarnega ravnatelja dr. Lukana, prosili in izsiljevali pri naših narodnih protivnikih, nemških veleposestnikih, denarne vsote, da plačate to vilo.

Vi ste šli še dalje, zahtevajoč, da se ukine vsak državni nadzor, vse državne uprave in vsi sekvestri in ste hoteli izigrali agrarno reformo kot važno socialno potrebo, a s tem eden obstoječih državnih zakonov, kateri je v sami ustavi utemeljen. In to vse zaradi par piškovich grošev naših nacionalnih protivnikov, ali na, da si osigurate njihovo privrženost in pomoč v dosegu Vaših ambicij.

Ali ste pomislili, gospod namestnik, da je ravno izvedba agrarne reforme zadržana s kraljevsko besedo istega kralja, kateremu nameravate Vi pokloniti to vilo, zaradi katere ste Vi izigrali in žrtvovali njegovo kraljevsko besedo?

Zakaj se niste obrnili kot najvišji državni funkcionar na narod in ga pozvali, da dobrovoljno in iz srca da svojemu kralju poročni dar? Niste li razmišljali Vi in Vaši prijatelji, da s takim postopkom, ne samo izigravate drž. interese, ampak da tudi mečete blato na ves slovenski rod, kateri bi drage volje v najkrajšem času zbral potreben denar in ne bi bilo treba beračiti oziroma izsiljevati ta denar od naših nacionalnih protivnikov.

Niste li nadalje razmišljali, gospod namestnik, da bi bilo mnogo pametneje, da se Vi odstranite s pozorišča in da se vležete na dobljene lavorike, namesto da ovirate zaradi svojih zastarelih ambicij v delu ljudi, kateri so pripravili žrtvovati za državo in narod ne samo imetje, ampak tudi kri in življenje svoje?

Atanazij Ristič,

bivši drž. upravitelj na Windischgrätzovem veleposestvu na Planini.

(Gorenje »Poslano« priobčujemo na izrečno prošnjo, ne da bi sprejeli za vsebino, ki tu pa tam ne odgovarja našim načelom, kake odgovornosti. Načeloma so zanimive trditve g. Rističa — ki, mimogrede omenjeno, ni identičen s Kosto Rističem, bivšim sekvestrom v Liboiah — kako je g. namestnik nabavil kralju vilo kot poročni dar. Nimamo toliko vpogleda v uradovanje g. namestnika, da bi mogli o tem spregovoriti še kako dodatno besedo, vendar pa upamo, da se bo zadeva temeljito razčistila. — Uredn.).

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).
Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.
Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

Danes in jutri
prodaja
govejega mesa

Šolskem drevoredu
kg po 24 in 28 K.

Tovarna
JOS. REICH
Ljubljana, Poljanski nasip 4.
Podružnica: Šelenburgova ul. 3.

Maribor
Gosposka ul. 32

Novomesto
Glavni trg

Kočevje
št. 39.

Več
tesarjev in tesarških
predelavcev
sprejme takoj
Ivan Zakotnik,
mestni tesarški mojster,
parna žaga, Ljubljana, Dunajska
cesta 46.

Pridobivajte naročnike!

Barva vsakovrstno --
----- blago.
Kemično čisti obleke.
Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce.

Podružnice:

Smrekove, hrastove, bukove,
brstove, lipove, jesenove, meces-
nove hlode kupuje po dnevnih cenah
Parna žaga Keršič, Ljubljana,
Telefon 180. **Spodnja Šiška.** Telefon 180.

Največja zaloga se priporoča za na-
klavirjev in pianin v Ljubljani. kup najboljših instru-
mentov izvrstnih to-
TVRDKA J. DOLENC, varn po najsolidnejših
Ljubljana, Mišerjeva ulica št. 5 in nizkih cenah.

Kdor hoče imeti res s pristnim blagom prepletkano hišo, pohištvo in lakiranje vozniških koles v peči, naj se obrne na tvrdko

TONE MALGAJ
Ljubljana stavbeni in pohištveni pleskar in ličar Ljubljana
Kolodvorska ulica št. 6